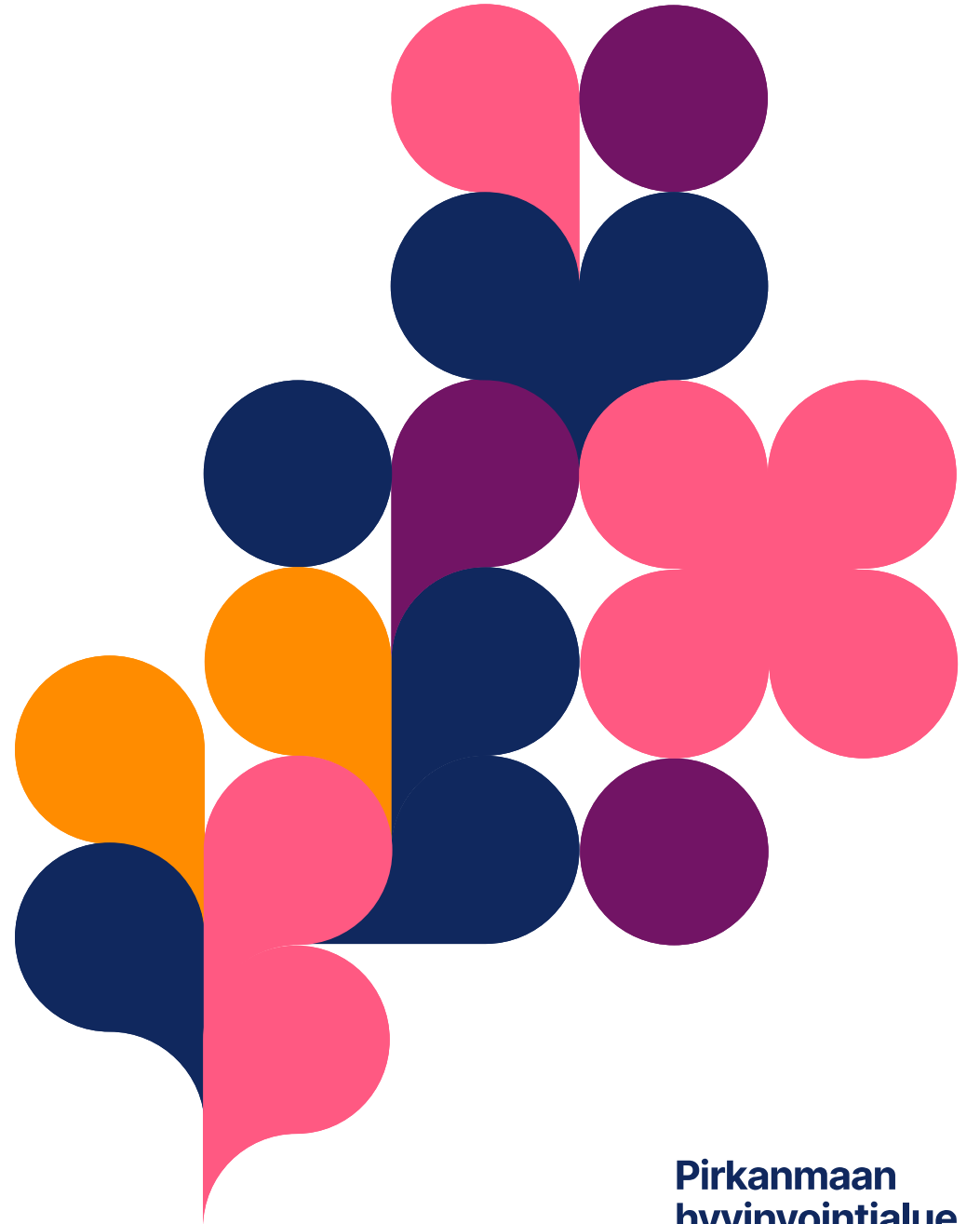

Köyhyys Pirkanmaalla - sosiaalinen raportti

Kehittäjäsosiaalityöntekijä Elina Perkiö

Marraskuu 2024

Köyhyys Pirkanmaalla -sosiaalisen raportin laatimisen prosessi

Aluevaltuutettu Kukka Kunnari teki valtuustoaloitteen köyhyysohjelman luomiseksi Pirhaan. Aloitevastaus laadittiin (kehittäjäsosiaalityöntekijä Elina Perkiö & integraatiojohtaja Tuukka Salkoaho) siten, että esitettiin rakenteellisen sosiaalityön työryhmän laativan köyhyyteen liittyvän sosiaalisen raportin, jonka osana tehdään toimenpide-ehdotuksia.

Sosiaalisen raportin koostaminen aloitettiin alkusyksyllä 2023. Raportti valmistui huhtikuussa 2024

Koordinaatiovastuu Pikassos Oy:n kehittämispäällikkö Anna Pekkarisella ja Pirhan rake-työryhmällä.

Työstämisessä olivat mukana: Pirkanmaan rake-työryhmä; Taltu-hanke; laajasti jokaisen palvelulinjan sosiaalialan ammattihenkilöitä; kaikki rake-tiimit, muita asiantuntijoita, Pirhan vaikuttamistoimielimet, Monipalveluvaliokunta, kokemusasiantuntijoita, asiakasraati ja kehittäjäasiakkaita

Köyhyyden ilmenemismuotojen toisiinsa kytkeytyvä luonne

- Taloudellisten toimintamahdollisuuksien vaikutus arkeen ja elämän mielekkyyteen
- Eriarvoisuus, osattomuus ja syrjään jääminen
- Sosiaalinen turvallisuus, terveys ja toimijuus

Asiakasraadin havaintoja köyhyyden syrjäyttävistä mekanismeista

- **Elämänvalintojen kapeutuminen**

”Köyhyys aiheuttaa hyvinvoinnin eriarvoisuutta, koska terveelliset ruokavalinnat maksavat enemmän ja epäterveellinen, prosessoitu ja runsasenerginen ruoka on halvempaa.”

”Taloudellisen niukkuuden ja turvattomuuden vuoksi lastenhankinta voi viivästyä tai jäädä kokonaan tekemättä.”

- **Turvattomuuden kriisit**

”Asunnottomuus on äärimmäinen köyhyyden muoto ja se vähentää perustavanlaatuisesti ihmisen kokemusta turvallisuudesta.”

”Sairastuessa voi jättää menemättä lääkäriin tai jättää lääkkeitä hankkimatta. Lääkkeitä myös myydään sosiaalisen median alustoilla, jotta saadaan rahaa peruselämiseen”

- **Syrjään jääminen**

”Tietynlaiset yhteiskunnalliset ratkaisut ovat lisänneet työssäkäyvän keskiluokan hyvinvointia, kuten työterveyshuolto ja työsuhde-etuudet liikunta- ja kulttuuripalveluihin. Ilman työtä jää väistämättä syrjään tietyistä eduista.”

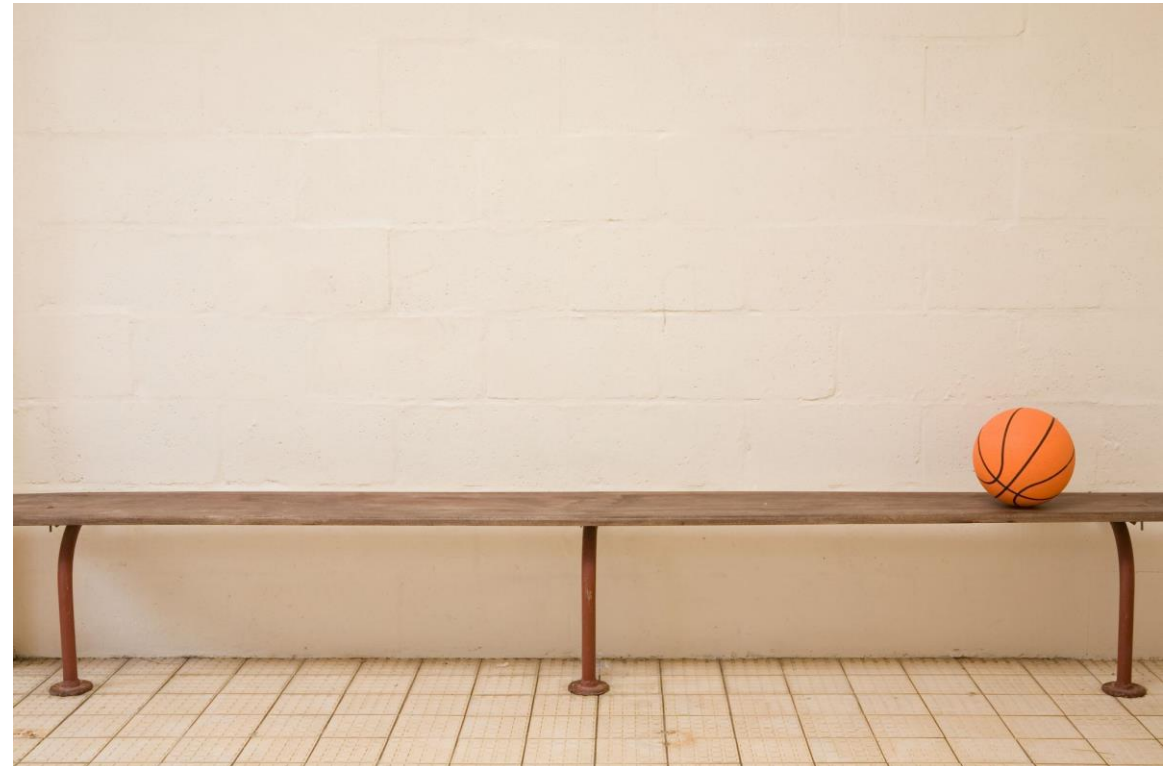
Sosiaalihuollon ammattilaisten havaintoja köyhyyden syrjäyttävistä mekanismeista

- **Toivottomuus**

”Köyhyys vaikuttaa laajasti ja monin tavoin sosiaalityön asiakkaiden elämään. Se vaikuttaa, paitsi aineellisen puutteen, myös toimintamahdollisuuksien, alhaisemman terveyden, sosiaalisen elämän kaventumisen ja eristäytymisen sekä liikkumisen rajoittumisen kautta. Kun henkilön resurssit menevät perusarjesta selviytymiseen, elämä muuttuu näköalattomaksi. Se ilmenee vaikeutena asettaa tavoitteita, koska ei näe tulevaisuudessa olevan mahdollisuuksia parempaan.”

- **Kulttuurinen poikkeavuus ja leimattu kansalaisuus**

”Köyhyys lisää ahdistuneisuutta ja mielenterveysongelmia. Köyhyys näyttäytyy myös syvänä häpeänä ja leimautumisen kokemuksena, kun ei ole varaa välttämättä edes arjen perusasioihin.”

Toimintasuositukset

Suositus	Ehdotus toimijasta, joka vastaisi seurannasta	Mittarit
1: Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki laajasti käyttöön sosiaalityön välineenä	Vastaava sosiaalihuollon johtaja	- Toimeentulotuesta päättäneiden eri viranhaltijoiden määrä
2: Köyhyysvaikutusten arviointi	Rake-työnyrkki	- Päätökset, joiden yhteydessä köyhyysvaikutukset on arvioitu
3: Matalan kynnyksen maksuttomat toiminnot	Integraation toimialue	- Järjestöavustuksiin käytetty summa - Matalan kynnyksen paikkojen lukumäärä, joissa Pirha toimijana - Yhteisöneuvontapaikkojen lukumäärä
4: Kela-yhteistyön rakenteistaminen	Pirkanmaan toimeentulotukiasioiden neuvottelukunta	- Työntekijöiden arvio Kela-yhteistyön sujuvuudesta - Vaikutukset Kelan etuusohjeiden soveltamiskäytäntöihin
5: Asukkaiden ja ammattilaisten talous- ja etuusymmärryksen vahvistaminen	Sosiaalipalvelujen toimialueen työikäisten sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen vastuualueen asiakasohjauksen vastuuyksikkö (taloussosiaalityöhön sekä talous- ja etuusymmärryksen vahvistamiseen liittyvän asiantuntijuuden näkökulmasta)	- Asukkaille ja ammattilaisille suunnattujen talouteen ja etuuksiin liittyvien toimintojen määrä

Sosiaaliset raportit löytyvät...

- Kaikki sosiaaliset raportit viedään pirha.fi-sivuille
- Rakenteelliselle sosiaalityölle on luotu omat sivut, joista löytyy lisätietoa rakenteellisesta sosiaalityöstä sekä kaikki valmistuneet sosiaaliset raportit: [Rakenteellinen sosiaalityö - pirha.fi](https://www.pirha.fi/rakenteellinen-sosiaalityo)

Yhteystiedot

Elina Perkiö, 0445058160
kehittäjäsosiaalityöntekijä
sosiaalipalvelujen toimialue

